EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 18.11.2020.
COM(2020) 751 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Atjaunināta informācija par Grieķijas pastiprinātu uzraudzību – 2020. gada novembris

{SWD(2020) 751 final}

PAMATINFORMĀCIJA

Ekonomikas attīstību un politiku Grieķijā uzrauga saskaņā ar Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu un pastiprinātas uzraudzības sistēmu atbilstīgi Regulai (ES) Nr. 472/2013 ([1]). Pastiprinātās uzraudzības īstenošana attiecībā uz Grieķiju ([2]) nozīmē, ka tiek atzīts, ka Grieķijai jāturpina īstenot pasākumus, lai novērstu ekonomisko un finansiālo grūtību faktiskos vai potenciālos cēloņus, vienlaikus īstenojot strukturālās reformas, kas sekmē spēcīgu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi.

Pastiprināta uzraudzība nodrošina vispusīgu satvaru, kas ļauj pārraudzīt ekonomikas attīstību un to, kā tiek īstenota ilgtspējīgai ekonomikas atveseļošanai nepieciešamā politika. Minētā uzraudzība ļauj regulāri novērtēt jaunākās ekonomiskās un finanšu norises Grieķijā, kā arī uzraudzīt valsts finansēšanas nosacījumus un atjaunināt parāda atmaksājamības analīzi. Pastiprināta uzraudzība arī nodrošina ietvaru to vispārējo saistību novērtēšanai, kuras Grieķija uzņēmusies Eurogrupas sanāksmē 2018. gada 22. jūnijā – turpināt un pabeigt reformas, kas pieņemtas saskaņā ar Eiropas Stabilizācijas mehānisma (ESM) programmu, un nodrošināt, ka tiek saglabāti atbilstīgi finanšu palīdzības programmām pieņemto svarīgo reformu mērķi. Šajā kontekstā ar pastiprināto uzraudzību tiek sekots, kā tiek īstenotas konkrētas saistības – līdz saskaņotajam termiņam (2022. gada vidum) pabeigt svarīgas strukturālās reformas, kas tika sāktas saskaņā ar programmu sešās būtiskās jomās, proti: i) fiskālā un fiskāli strukturālā politika; ii) sociālā labklājība; iii) finanšu stabilitāte; iv) darba un produktu tirgi; v) Grieķijas Aktīvu un līdzdalības korporācija un privatizācija; vi) valsts pārvaldes modernizācija ([3]).

Šis ir astotais pastiprinātas uzraudzības ziņojums par Grieķiju. Ziņojuma pamatā ir konstatējumi, kas gūti 2020. gada 19. un 20. oktobra neklātienes apmeklējumā un regulārajā dialogā ar iestādēm. Misiju vadīja Eiropas Komisija sadarbībā ar Eiropas Centrālo banku ([4]); Starptautiskais Valūtas fonds piedalījās pēcprogrammas uzraudzības kontekstā, savukārt Eiropas Stabilitātes mehānisms piedalījās savas agrīnās brīdināšanas sistēmas ietvaros un atbilstoši 2018. gada 27. aprīļa Saprašanās memorandam par darba attiecībām starp Eiropas Komisiju un Eiropas Stabilitātes mehānismu. Šajā ziņojumā ir novērtēts, kā Grieķija ir īstenojusi savas Eurogrupai paustās apņemšanās attiecībā uz reformu pabeigšanu līdz 2020. gada vidum.

Šis ziņojums varētu kalpot par pamatu Eurogrupas lēmumam par nākamā no politikas atkarīgo parāda pasākumu kopuma uzsākšanu 767 miljonu EUR apmērā. Minētie pasākumi tika saskaņoti ar Eurogrupu 2018. gada 22. jūnijā un ietver tādu ienākumiem ekvivalentu summu pārskaitīšanu, kas izriet no Grieķijas valsts obligāciju turējumiem centrālajās bankās saskaņā ar Vērtspapīru tirgu programmu un Nolīgumu par neto finanšu aktīviem, un atbrīvojumu no palielinātās procentu likmju starpības konkrētiem aizdevumiem,

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 472/2013 (2013. gada 21. maijs) par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības,(OV L 140, 27.5.2013., 1. lpp.).

([2]) Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2020/1142 (2020. gada 29. jūlijs) par pastiprinātās uzraudzības pagarināšanu Grieķijā (OV L 248, 31.7.2020., 20.–23. lpp.).

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

([4]) ECB darbinieki piedalījās pārskatīšanas misijā saskaņā ar ECB kompetencēm un tādējādi nodrošināja speciālās zināšanas par finanšu sektora politiku un makroekonomiski svarīgiem jautājumiem, piemēram, par galvenajiem fiskālajiem mērķiem un ilgtspēju, un finansējuma vajadzībām. Pirms pārskatīšanas misijas notika tehniska misija, kas arī tika īstenota attālināti no 2020. gada 30. septembra līdz 8. oktobrim.

ko piešķir Eiropas Finanšu stabilitātes instruments. No politikas atkarīgo parāda pasākumu trešā daļa tika uzsākta pēc Eurogrupas sanāksmes 2020. gada 11. jūlijā, *inter alia* pamatojoties uz novērtējumu par Grieķijas 2019. gada beigu saistību īstenošanu, kas ietverts Komisijas 2020. gada 20. maijā pieņemtajā pastiprinātas uzraudzības ziņojumā ([5]), un ņemot vērā ārkārtas apstākļus, ko radīja koronavīrusa uzliesmojums.

VISPĀRĒJS NOVĒRTĒJUMS

Šis ziņojums tika sagatavots laikā, kad lielākajā daļā dalībvalstu atkārtoti pieņēmās spēkā pandēmija. Neraugoties uz inficēšanās gadījumu skaita neseno pieaugumu, Grieķijai līdz šim ir izdevies salīdzinoši labi ierobežot koronavīrusa izplatību, daļēji pateicoties arī savlaicīgai reaģēšanai reģionos, kuros palielinājās jaunu gadījumu skaits. Iestādes pastiprina veselības aprūpes sistēmas gatavību un palielina testēšanas jaudu, vienlaikus paplašinot un pielāgojot to fiskālo un likviditātes pasākumu kopumu, ar kuriem palīdz pandēmijas skartajām personām un uzņēmumiem. Šie pasākumi palīdz mazināt pandēmijas sociālo un ekonomisko ietekmi, tomēr saskaņā ar Komisijas 2020. gada rudens prognozi joprojām ir sagaidāms, ka Grieķijas ekonomika piedzīvos vienu no smagākajiem ekonomiskās aktivitātes kritumiem ES, jo tā ir ļoti atkarīga no tūrisma un tajā ir liels īpatsvars mazu uzņēmumu, kam ir ierobežota pielāgošanās spēja. Trīs nedēļas ilgie pārvietošanās ierobežojumi, kas valstī izsludināti 5. novembrī, un to iespējamā pagarināšana atkarībā no pandēmijas turpmākās norises varētu vājināt tuvākā termiņa perspektīvas vairāk, nekā patlaban tiek pieņemts.

Neraugoties uz ļoti sarežģītajiem apstākļiem, kuru dēļ bija jākoncentrējas uz steidzamākām prioritātēm, Grieķija iepriekšējos mēnešos ir būtiski kāpinājusi reformu īstenošanas tempu. Vissvarīgākais notikums bija Maksātnespējas kodeksa pieņemšana Parlamentā. Tā ir būtiska maksātnespējas regulējuma reforma, kas, kā paredzams, veicinās galveno problēmu risināšanu finanšu sektorā. Iestādes patlaban sagatavo sekundāros tiesību aktus, kuros būs definēti svarīgi jaunā regulējuma aspekti, un vienlaikus attīsta infrastruktūru — šie abi pasākumi ir nepieciešami kodeksa efektīvai īstenošanai no 2021. gada 1. janvāra. Ilgstoši pastāvošs šķērslis Publisko ieņēmumu neatkarīgās iestādes cilvēkresursu reformai tiek risināts, vienojoties turpināt izstrādāt tās papildinošos tiesību aktus algu jomā, kas uzlabos tās spēju piesaistīt un noturēt augstas kvalifikācijas darbiniekus. Iestādes arī gūst progresu vairākos galvenajos privatizācijas darījumos, bet citi ir aizkavēti pandēmijas dēļ.

Turklāt labi panākumi ir gūti šādās jomās:

- **fiskāli strukturālās reformas** — ir pabeigta Valsts kases vienotā konta sistēma, līdz gada beigām ir plānots pieņemt nozīmīgu publiskā iepirkuma reformu, ir gūts progress publisko ieguldījumu īstenošanas paātrināšanas reformās, un ir notikušas pozitīvas norises kavēto maksājumu nokārtošanā, kuras būs jāuztur;

- **valsts pārvalde** — ir gūts pastāvīgs progress cilvēkresursu pārvaldības modernizēšanā, un ir stājies spēkā vienots atlases process augstākās vadības amata vietām publiskā sektora struktūrās. Iestādes ir arī panākušas progresu to vērienīgās digitālās programmas īstenošanā;

- **enerģētika —** 2020. gada 1. novembrī tika atklāts mērķa modelis elektroenerģijas tirgum, tādējādi izpildot sen uzņemtās saistības.

([5]) https://ec.europa.eu/info/publications/enhanced-surveillance-report-greece-may2020_lv.

Iestādes arī ieviesa skaidrību par turpmāko virzību jomās, kurās esošo saistību pilnīga izpilde nebija iespējama iepriekšēju kavējumu vai pandēmijas ietekmes dēļ. Iestādes atsāka veselības izdevumu iekasēšanu atbilstoši atgūšanas mehānismam un vienojās pabeigt primāro veselības aprūpes tiesību aktu izstrādi līdz 10. ziņojuma sagatavošanai, vienlaikus pienācīgi īstenojot principus, kuri ietverti 2017. gada reformā, kas vēl nav pilnībā īstenota. Ir noteikti arī skaidri termiņi ieguldījumu licencēšanas reformām, kam piemēro pastiprināto uzraudzību, un ir manāms pastāvīgs progress ceļveža īstenošanā kadastra projektam. Iestādes arī vienojās atsākt divas īpašas reformas, kuras būtiski skāra koronavīrusa uzliesmojums, proti, īpašuma nodokļa vērtību atkārtotu novērtēšanu valsts mērogā un garantētā ienākumu minimuma shēmas aktivizācijas elementa pabeigšanu. Komisijai ir iesniegts galīgs priekšlikums par pretmonopola aizsardzības līdzekli saistībā ar lignīta ražošanu valsts sabiedrībā *Public Power Corporation*, un ir paredzams, ka tam tiks veikta tirgus pārbaude, tiklīdz iestādes sniegs galīgo apstiprinājumu. Personāla nokomplektēšanas mērķis, kas noteikts Publisko ieņēmumu neatkarīgajai iestādei, nav sasniegts, taču iestādes apstiprināja, ka Finanšu ministrijā notiekošajām darbā pieņemšanas procedūrām nebūs negatīvas ietekmes uz minētās iestādes veiktspēju.

Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros pieejamo līdzekļu efektīva un lietpratīga izmantošana varētu palīdzēt Grieķijas ekonomikai atgūties no pašreizējās krīzes un risināt problēmas, ar kurām tā turpina saskarties, neraugoties uz sasniegto progresu. Būtiska nozīme ir pastāvīgam reformēšanas darbam, kas vērsts uz vēl neatrisinātajām vājajām vietām. Ievērojamie līdzekļi, ko Grieķija ir tiesīga saņemt no Atveseļošanas un noturības mehānisma, ja tos izmantos efektīvi un lietpratīgi, var atbalstīt izaugsmi, darbvietu radīšanu un divējādo pārkārtošanos nākamajos gados. Paredzams, ka gaidāmajā atveseļošanas un noturības plānā iekļautās reformas un ieguldījumi balstīsies uz iepriekšējām un notiekošajām reformām un papildinās tās pastiprinātas uzraudzības procesa kontekstā.

Šajā ziņojumā ir secināts, ka, neraugoties uz pandēmijas radītajiem nelabvēlīgajiem apstākļiem, Grieķija ir veikusi nepieciešamās darbības, lai izpildītu savas konkrētās saistības. Bezprecedenta notikumi ir izraisījuši strauju ekonomisko lejupslīdi un vairāku reformu dīkstāvi gada pirmajā pusē, jo bija jāpievēršas steidzamākām prioritātēm. Tomēr iestādēm iepriekšējos mēnešos ir izdevies atsākt darbu saistību izpildē, un tās īstenoja vairākas fundamentālas reformas. Eiropas iestādes atzinīgi novērtē ciešo un konstruktīvo iesaisti visās jomās un mudina iestādes saglabāt dinamiku un nepieciešamības gadījumā pastiprināt centienus, lai ātri pabeigtu nesen pieņemto primāro tiesību aktu īstenošanu. Tas jo īpaši attiecas uz reformām finanšu sektorā, kur īsā laikā jāpabeidz un jāpieņem liels skaits sekundāro tiesību aktu.

MAKROEKONOMISKĀS NORISES

Koronavīrusa pandēmija rada spēcīgu triecienu Grieķijas ekonomikai. Ekonomikas rādītāji 2020. gada otrajā ceturksnī samazinājās par 14,2 %, jo ekonomisko aktivitāti apstādināja pandēmijas izplatība. Pakalpojumu sektors īpaši smagi cieta arī vasaras sezonā, jo tajā svarīga nozīme ir starptautiskajam tūrismam. Lai gan bezdarba līmeņa palielinājums līdz šim ir bijis salīdzinoši mērens, daļēji pateicoties iestāžu laikus ieviestajām aizsardzības shēmām, nodarbinātība ir cietusi vairāk, jo samazinājās pieprasījums pēc sezonas darbiniekiem. Paredzams, ka ekonomiskā stagnācija, kā arī sarūkošās enerģijas cenas izraisīs patēriņa cenu īslaicīgu samazinājumu 2020. gadā.

Turpinoties jaunu koronavīrusa saslimšanas gadījumu skaita pieaugumam, atkopšanās, visticamāk, būs lēnāka, nekā iepriekš paredzēts. Saskaņā ar Komisijas 2020. gada rudens prognozi ir paredzams, ka reālais IKP samazināsies par 9 % 2020. gadā un pieaugs par 5 % 2021. gadā. Tiek prognozēts tikai pakāpenisks tūrisma pakalpojumu pieprasījuma pieaugums, piesardzīgāki patērētāju tēriņi, kā arī pastāvīga nenoteiktība un zemāka peļņa korporatīvajā sektorā. Iestādes ir pieņēmušas vairākus pasākumus, lai mazinātu ierobežošanas pasākumu ekonomisko ietekmi 2020. gadā, kā arī pasākumus kopējā pieprasījuma stimulēšanai 2021. gadā. Minētās prognozes tika veiktas pirms trīs nedēļas ilgu pārvietošanās ierobežojumu izziņošanas 2020. gada 5. novembrī un attiecīgo atbalsta pasākumu izziņošanas ([6]).

Nenoteiktība un riski attiecībā uz nākotnes perspektīvu ir ļoti augsti, jo nav skaidrs, kā attīstīties globālā veselības krīze. Grieķijā un citās Eiropas valstīs jau ieviesto ierobežojumu pastiprināšana varētu negatīvi ietekmēt īstermiņa perspektīvu. Būtisks nenoteiktības cēlonis joprojām ir papildu ierobežojumi attiecībā uz personu pārvietošanos un preču apgrozību nākamajos mēnešos Grieķijā, kā arī ārvalstīs, ņemot vērā starptautiskā tūrisma nozīmi. Papildu negatīvus riskus rada pieaugošā ģeopolitiskā spriedze reģionā un pastāvīgais migrācijas spiediens. Pozitīvi ir tas, ka atbalsta pasākumi, kas pieņemti ES līmenī, tostarp *Next Generation EU*, varētu būtiski veicināt pieprasījumu 2021. gadā un stiprināt ekonomikas pamatu un noturību turpmāk. Konkrētāk, Komisijas prognozē nav iekļauta atveseļošanas un noturības plāna ietekme, jo tas vēl ir izstrādes sākumposmā. Paredzams, ka reformas un ieguldījumi, kas tiek īstenoti plāna ietvaros, tiklīdz tie būs pilnībā konkretizēti, pieņemti un ieviesti, pozitīvi ietekmēs izaugsmes perspektīvu.

FISKĀLĀS NORISES UN PERSPEKTĪVA

Paredzams, ka ekonomikas lejupslīdes fiskālā ietekme un to ārkārtas pasākumu izmaksas, kuri pieņemti, lai vērstos pret koronavīrusa uzliesmojumu, šogad izraisīs lielu fiskālo deficītu. Tiek prognozēts, ka primārā bilance, kam piemēro pastiprinātu uzraudzību, 2020. gadā sasniegs -4,4 % no IKP. Šajā prognozē papildus lejupslīdes izraisītajam ieņēmumu samazinājumam ir ņemta vērā arī to pasākumu pagarināšana, kurus iestādes jau pieņēmušas, lai mazinātu lejupslīdi pēdējos mēnešos. Tie ir "atmaksājamo avansu" kopējā apjoma palielināšana uzņēmumiem un esošo atbalsta pasākumu pagarināšana gan bezdarbniekiem, gan pandēmijas skartajos uzņēmumos strādājošajiem. Prognozē ir arī ņemta vērā pēc Valsts tiesas 2020. gada jūlija nolēmuma veicamā atpakaļejošā atmaksa pensionāriem par īsu laikposmu pirms 2016. gada pensiju reformas stāšanās spēkā.

Paredzams, ka Grieķijas fiskālā politika turpinās atbalstīt atveseļošanu visā 2021. gada gaitā. Lai gan lielākā daļa pasākumu, kas veikti 2020. gadā, tika vērsti pret pandēmijas tiešo ietekmi (veselības aprūpes izmaksas, atbalsts pārvietošanās ierobežojumu periodā, nodokļu atlikšana utt.), iestādes ir izziņojušas arī īslaicīgus pasākumus, lai plašāk stimulētu pieprasījumu un nodarbinātību 2021. gadā. Starp tiem ir sociālā nodrošinājuma iemaksu samazinājums par trīs procentpunktiem un sociālā solidaritātes nodokļa apturēšana privātajam sektoram, kā arī jauna pagaidu subsīdija nolīgšanai darbā. Šie pasākumi ir solis pareizajā virzienā, lai samazinātu lielo nodokļu īpatsvaru darbaspēka izmaksās, un to īslaicīgais raksturs atbilst mērķim nodrošināt publisko finanšu ilgtspēju vidējā termiņā.

([6]) Prognoze tika sagatavota, ņemot vērā informāciju, kas bija pieejama līdz robeždatumam, t. i., 2020. gada 22. oktobrim. Plašāka informācija par Komisijas 2020. gada rudens prognozi ir pieejama šeit: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/autumn-2020-economic-forecast_en.

Fiskālās politikas struktūrā, kas plānota 2021. gadam, ir ņemta vērā vispārējās izņēmuma klauzulas pastāvīgā piemērošana 2021. gadā.

2021. gada budžeta plāna projektā ir paredzēts, ka primārais deficīts, kam piemēro pastiprinātu uzraudzību, 2021. gadā sasniegs 1,1 % no IKP. Šajā iestāžu prognozē ir ņemti vērā jaunie pasākumi, īpaša rezerve, ar ko varētu finansēt tūlītējās vajadzības, kuras varētu rasties pandēmijas attīstības rezultātā, un vērienīga septiņu gadu aizsardzības izdevumu programma. Iestāžu prognoze ir optimistiskāka nekā Komisijas 2020. gada rudens prognoze, kas paredz, ka 2021. gadā primārais deficīts būs 3,4 % no IKP. Tomēr šī atšķirība lielā mērā ir saistāma ar metodiskiem pieņēmumiem par a) iepriekš minēto dažu ārkārtas pasākumu uzskaiti, kuras noteikumi tika precizēti tikai pēc budžeta plāna projekta publiskošanas, un b) Atveseļošanas un noturības mehānisma iekļaušanu iestāžu makroekonomiskajā scenārijā ([7]). Bez tam Komisijas prognoze ir piesardzīgāka attiecībā uz deficīta novēršanu atjaunojamo elektroenerģijas avotu kontā, kas paredzēta budžeta plāna projektā, jo politikas rīcība, kas nodrošina šo uzlabojumu, vēl ir jākonkretizē, kā arī tajā ir ietverts pakāpeniskāks skaitījums uz jaunās aizsardzības programmas īstenošanu.

Progress īpašuma nodokļa vērtību atkārtotā novērtēšanā valsts mērogā ir palēninājies; tās bija konkrētas 2020. gada vidus saistības, kuru pabeigšana ir pārcelta uz 2021. gada vidu. Saistībā ar koronavīrusu ieviesto pārvietošanās ierobežojumu dēļ gada sākumā bija vērojama nenovēršama kavēšanās, kā arī notikusi papildu kavēšanās, jo, ņemot vērā veiksmīgas apelācijas Valsts padomē, bija vajadzīgs kvalitātes novērtējums. Tagad tiek plānots, ka esošās vērtību zonu sistēmas atkārtota novērtēšana un paplašināšana tiks pabeigta 2021. gada martā — laikus, lai veiktu īpašuma nodokļa novērtējumu 2021. gada augustā.

Nenoteiktība pašreizējā novērtējumā un prognozē ir ievērojama — veselības krīzes turpmākas padziļināšanās gadījumā varētu būt nepieciešams ieviest papildu fiskālos pasākumus, kam vajadzētu būt gan mērķtiecīgiem, gan īslaicīgiem, lai ierobežotu lejupslīdi un sekmētu atveseļošanos 2021. gadā. Papildu riski ir saistīti ar nesen izsniegto valsts garantiju — kas bija daļa no ārkārtas pasākumu kopuma — aktivizēšanu. Tāpat riskus palielina notiekošās tiesvedības izmaksas un neizpildītās sabiedrisko pakalpojumu saistības, kas pēc to saskaņošanas var pasliktināt bilanci. Joprojām ir neskaidrība par to, kāds būs ar iepriekšējām pensiju reformām ieviestā papildu pensiju un sezonālo piemaksu samazinājuma atpakaļejošās kompensācijas pilns apjoms, jo Valsts padomes 2020. gada nolēmums vēl nav publicēts. Visbeidzot, papildu risku rada arī iespējamās papildu seguma izmaksas indivīdiem bez veselības apdrošināšanas. Tomēr pozitīvi ir tas, ka Grieķija, kā paredzams, gūs lielu labumu no Atveseļošanas un noturības mehānisma, kura mērķis ir atbalstīt ilgtspējīgu ekonomikas atveseļošanu, nodrošinot plašu finansiālo atbalstu izaugsmi veicinošām reformām un ieguldījumiem.

VALSTS FINANSĒJUMS UN PARĀDA ATMAKSĀJAMĪBAS ANALĪZE

Grieķijas valsts obligāciju ienesīgums joprojām ir zems, un valdības naudas līdzekļu rezerves ir gandrīz tādas pašas kā pirms krīzes. Iestādes nesen ir veiksmīgi pabeigušas 15 gadu obligācijas emisiju. Grieķijas ilgtermiņa valsts obligāciju ienesīguma starpības

([7]) Komisijas prognozē nav ietverta atveseļošanas un noturības plānu ietekme, jo to pilnīga īstenošana ir atkarīga no to pozitīva novērtējuma Komisijā un apstiprināšanas ar Padomes īstenošanas lēmumu, kā arī starpposma mērķu un mērķrādītāju sasniegšanas. Turklāt Komisijas prognozē nav ņemti vērā izdevumi atbilstīgi Atveseļošanas un noturības mehānismam, jo budžeta plāna projektā šādi projekti nebija izklāstīti pietiekami detalizēti.

joprojām ir nepieredzēti zemas. Vispārējās valdības naudas rezerves patlaban (septembra beigās) ir 34,5 miljardi EUR, un naudas līdzekļu rezerves konta bilance nav mainījusies — 15,7 miljardi EUR. Vispārējās valdības kopējās naudas rezerves būtu pietiekamas, lai apmierinātu aptuveni divu gadu finansējuma vajadzības pat bez papildu obligāciju emisijas.

Eiropas iestādes ir veikušas parāda atmaksājamības sistēmas visaptverošu pārskatīšanu, kā paziņots piektajā pastiprinātas uzraudzības ziņojumā. Pārskatītā sistēma ietver pamatscenāriju, kas pielāgots Komisijas sistēmai, kuru izmanto, lai novērtētu parāda atmaksājamību attiecībā uz visām dalībvalstīm, un konkrētas valsts scenāriju analīzi. Pārskatīšanā ir izmantoti uz tirgu balstīti rādītāji, kas ir ātri pieejami un labi saprotami, un ir izdarīti pieņēmumi, kas vairāk atbilst tirgus prognozēm īstermiņā un ilgtermiņā. Pārskatīšanā ir arī ņemti vērā 2021. gada ziņojumā par novecošanu iekļautie pieņēmumi par ilgtermiņa izaugsmi un procentu likmēm no. Scenāriju analīzē ir ņemti vērā riski, kas ir īpaši būtiski attiecībā uz valstīm ar lielu parādu, kāda ir Grieķija.

Neraugoties uz pesimistisko īstermiņa perspektīvu, pamatscenārijs liecina par atgriešanos pie samazinātas parāda attiecības pret IKP. Tiek prognozēts, ka īstermiņā valsts parāds palielināsies no 180,5 % no IKP 2019. gadā līdz vairāk nekā 207 % no IKP 2020. gadā. Tomēr, tā kā saskaņā ar prognozēm ārkārtas fiskālie pasākumi, kas veikti pandēmijas laikā, būs īslaicīgi un ekonomika 2021. gadā sāks atveseļoties, sagaidāms, ka parāda attiecība pret IKP sāks samazināties no 2021. gada. Paredzams, ka valdības bruto finansējuma vajadzības būs aptuveni 15 % no IKP nākamos 20 gadus, bet pēc tam līdz 2060. gadam samazināsies līdz aptuveni 13 %. Šīs pamatscenārija simulācijas rezultātus pamato galvenokārt labvēlīgie finansēšanas nosacījumi, lielais parāda īpatsvars, ko finansē ar zemām likmēm oficiālie aizdevēji, un nesamaksātā parāda ilgais vidējais atmaksas termiņš.

Abi alternatīvie scenāriji liecina, ka augstākas refinansēšanas likmes pasliktinātu perspektīvu, jo īpaši apvienojumā ar zemu izaugsmi, izceļot to, cik svarīgi ir turpināt īstenot vērienīgu izaugsmes programmu. Pamatscenārija pieņēmumi ir saistīti ar nenoteiktību, kas, paplašinoties prognožu tvērumam, palielinās. Finansēšanas nosacījumi var izrādīties mazāk labvēlīgi, nekā pieņemts, jo īpaši pēc vidēja termiņa. Augstāka riska prēmiju scenārijā, kurā riska prēmijas ir sasaistītas ar parāda līmeni vidēji ilgā termiņā un ilgtermiņā, parāda attiecība, kaut arī tā samazinās, joprojām ir ievērojami augstāka nekā pamatscenārija prognozēs. Arī bruto finansējuma vajadzības ir augstākas un ilgtermiņā saglabājas nedaudz zem 20 % no IKP. Scenārijā, kurā IKP pieaugums ir mazāks nekā pamatscenārijā, papildus augstākai riska prēmijai parāda līmenis ilgtermiņā saglabājas augsts un bruto finansējuma vajadzības pārsniedz 20 % no IKP, sākot no 2030. gadu vidus, tādējādi liecinot par nenovērstiem atmaksājamības riskiem. Šajā scenārijā izaugsme ilgtermiņā saglabātos mazāka nekā eurozonā, un tas parāda vajadzību īstenot izaugsmes programmu, kuras projektu sagatavoja "Pisaridesa komisija" un kuru iestādes publicēja 2020. gada augustā. Atveseļošanas un noturības mehānisms sniedz iespēju palielināt potenciālo izaugsmi, īstenojot ieguldījumus un reformas.

PUBLISKO IEŅĒMUMU PĀRVALDĪBA

Tiesību akti par papildu atalgojuma sistēmu Publisko ieņēmumu neatkarīgajai iestādei, kas ir būtisks solis virzībā uz tās cilvēkresursu reformas pabeigšanu, ir publicēti sabiedriskajai apspriešanai, un ir paredzams, ka tos pieņems līdz 2020. gada novembra beigām. Sagaidāms, ka reforma nostiprinās neatkarīgās iestādes spēju noturēt un piesaistīt jaunus augsti kvalificētus darbiniekus — šajā jomā trešā ceturkšņa beigās rādītāji bija ievērojami zemāki nekā personāla nokomplektēšanas mērķrādītājs, kas noteikts 2019. gada

beigām (11 947 darbinieki salīdzinājumā ar 12 500). Iestādes ir apstiprinājušas, ka notiekošajām darbinieku darbā pieņemšanas procedūrām Finanšu ministrijā nebūs negatīvas ietekmes uz neatkarīgās iestādes vispārējo veiktspēju. Paredzams, ka vispārējā cilvēkresursu reforma sāks darboties līdz 2021. gada 1. janvārim.

Ir gūts progress kontrabandas apkarošanas sistēmas nostiprināšanā. Likumprojekts ir publicēts sabiedriskajai apspriešanai, un ir paredzams, ka tas tiks pieņemts līdz 2020. gada novembrim. Likumprojektā ir ietverti noteikumi Operatīvās koordinācijas centra — kas koordinē kontrabandas apkarošanas centienus un ir daļa no Publisko ieņēmumu neatkarīgās iestādes — jaudas palielināšanai. Paredzams, ka šo noteikumu pieņemšana vēl vairāk veicinās iestādes personāla nokomplektēšanu.

Kopumā ir panākts labs progress to mērķrādītāju sasniegšanā, kas noteikti attiecībā uz galvenajiem darbības rādītājiem, tostarp parādu iekasēšanu, un turpinās darbs, lai vēl vairāk uzlabotu neatkarīgās iestādes veiktās parādu iekasēšanas un revīzijas spēju. Vairāki rādītāji ir pārsnieguši cerēto šajos apstākļos, daļēji pateicoties atlaidēm, ko piešķir par nodokļu parādu savlaicīgu atmaksu un kas tika ieviestas pēc pandēmijas uzliesmojuma.

Iestādes ir pieņēmušas vairākus specializētus pasākumus pandēmijas laikā radušos nodokļu saistību izpildei. Šīs jaunās shēmas attiecas uz nodokļu atlikšanu, kas tika ieviesta pandēmijas sākumā, un veicina atgriešanos pie norēķinu plāniem par maksājumiem, kas tika pārtraukti pandēmijas laikā, ņemot vērā stingros sodus, kuri citādi būtu piemērojami atbilstoši 2019. gadā saskaņotajai sistēmai. Bez tam ir radīta "otrā iespēja" arī attiecībā uz norēķinu plāniem, par kuriem panākta vienošanās pirms 2019. gada norēķinu sistēmas stāšanās spēkā. Shēma vēl ir jāievieš praksē, un ir paredzams, ka tajā debitori tiks pakļauti atbilstošai pārbaudei attiecībā uz to saistību izbeigšanas un izpildes vēsturi. Attiecībā uz valsts garantijām, ko pieprasījušas bankas un ko valsts patlaban apstrādā un izmaksā sākotnējo debitoru vārdā (sk. finanšu sadaļu), iestādes ir izveidojušas arī norēķinu shēmu, kas ļaus debitoriem atmaksāt tās valstij, sadalot līdz 120 maksājumos. Lai uzturētu maksājumu disciplīnu, iestādes ir precizējušas, ka tie dalībnieki, kas izstāsies no šīs ārkārtas shēmas, nebūs tiesīgi pievienoties citām norēķinu shēmām, un tāpēc tiem piemēros izpildes panākšanu. Šo izpildes panākšanas centienu īstenošanai tiks rūpīgi sekots līdzi.

PUBLISKO FINANŠU PĀRVALDĪBA UN PUBLISKIE IEGULDĪJUMI

Kopš pēdējā ziņojuma kavēto maksājumu apjoms ir samazinājies, taču ir vajadzīgi pastāvīgi centieni, lai sasniegtu vērienīgo mērķi, kas noteikts gada beigām. Lai gan kavēto maksājumu apjoms joprojām pārsniedz līmeni, kāds bija paredzēts 2019. gada oktobra rīcības plānā, izpildes novirzes, kas radās 2020. gada sākumā (arī pandēmijas ietekmē), ir novērstas, izņemot attiecībā uz uzkrātajiem neapstrādātajiem pensiju prasījumiem, kur ir sagaidāms, ka pensiju automātiska apstrāde un piešķiršana sāks pilnībā darboties tikai nākamajā gadā. Iestādes ir apstiprinājušas nulles kavēto maksājumu mērķrādītāju 2020. gada beigām visos sektoros, izņemot pensiju prasījumus, taču tas joprojām ir pakļauts riskiem, arī saistībā ar pandēmijas atsākšanos. Ņemot vērā pensijas pieteikumu neparedzēto palielinājumu, ko izraisīja juridiski un tehniski faktori, sagaidāms, ka pensiju prasījumu pilnīga izpilde notiks līdz 2021. gada decembrim.

Lai gan kavēto maksājumu apjoms samazinās, joprojām rodas jauni maksājumu kavējumi, un tas liecina par to, ka ir svarīgi izpildīt Grieķijas Revīzijas palātas ieteikumus, attiecībā uz kuriem uzņemtas konkrētas saistības līdz 2021. gada vidum.

Viens no svarīgākajiem ieteikumiem ir stiprināt iekšējās kontroles sistēmu. Iekšējās kontroles sistēmas nostiprināšana būtu arī svarīga to projektu pareizai pārvaldībai, kuri finansējami Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros. Ir plānots līdz gada beigām pieņemt likumu, kurā būs izklāstīts iekšējās kontroles konceptuālais satvars. Tagad galvenais izaicinājums ir panākt tā publisko finanšu pārvaldības komponenta pilnīgu īstenošanu visā valsts pārvaldē, kā arī nodrošināt, ka Finanšu ministrija to efektīvi uzrauga. Šajā reformā noderīgi būs Grieķijas Revīzijas palātas nesen veiktie pasākumi un — vidējā termiņā — nesen sāktā budžeta izpildes satvara un norēķinu procedūras vienkāršošana.

Konkrētās 2020. gada vidus saistības attiecībā uz Valsts kases vienotā konta sistēmas izveidi ir veiksmīgi izpildītas. Valsts kases vienotā konta sistēma darbojas un sniedz pārskatu par valsts skaidras naudas stāvokli, un tā ir arī efektīvs likviditātes novērtēšanas rīks. Finanšu ministrija ir ieviesusi speciālu rīku, kas paredzēts vienību skaidras naudas prognožu pārraudzībai un kas tiks izvērsts pakāpeniski.

Kontu plāna reforma, ieskaitot 2021. gada vidus un 2022. gada vidus saistības, kopumā norit, kā plānots, un tiek sākta tās īstenošana attiecībā uz publisko ieguldījumu budžetu. Pēc administratīvās klasifikācijas ieviešanas parastajā budžetā 2019. gadā patlaban tiek izstrādāta kontu funkcionālā klasifikācija kopā ar izpildes budžeta plānošanas satvaru. Šīs ir atzinīgi vērtējamas un vērienīgas reformas. Kontu plāna pilnīga īstenošana attiecībā uz publisko ieguldījumu budžetu sāk izvērsties plašāk. Sagaidāms, ka pasākumi, ko veic, lai nodrošinātu tā sadarbspēju ar centrālo IT sistēmu, un kas jāpabeidz līdz 2021. gada martam, būtiski paātrinās norēķinu procesu. Tas arī ievērojami mazinās maksājumu kavējumu rašanās iespējamību. Kopumā virzās uz priekšu arī citu pasākumu īstenošana, tostarp e-rēķinu izrakstīšanas lietojumprogrammas ieviešana publiskajam iepirkumam un centrālās norēķinu sistēmas atjaunināšana parastajam budžetam.

Iestādes plāno līdz gada beigām pieņemt būtisku publiskā iepirkuma reformu. Reformas pamatā ir pieredze, kas gūta, īstenojot 2016. gadā ieviestos noteikumus, un tās mērķis ir cita starpā pievērst uzmanību novērotajam lielajam viena piedāvājuma procedūru skaitam vai līgumiem, kuru slēgšanas tiesību piešķiršanā vienīgais kritērijs ir zemākā piedāvātā cena. Tā arī racionalizē joprojām ilgās līgumslēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras. Šai reformai ir svarīga nozīme pieejamo finanšu resursu ātras apgūšanas nodrošināšanā un atveseļošanās sekmēšanā. Vienlaikus iestādes turpina procedūras digitalizāciju un sagatavo publiskā iepirkuma stratēģiju 2021.–2025. gadam, kas, kā tiek plānots, atbalstīs zaļo pārkārtošanos un stiprinās cīņu pret korupciju.

Ņemot vērā lielās līdzekļu summas, ko Grieķija plāno saņemt nākamās daudzgadu finanšu shēmas ietvaros, iestādes ievieš stratēģisku projektu plūsmu lielu infrastruktūras projektu atlasei un turpina izveidot projektu sagatavošanas instrumentu. Stratēģiskā projektu plūsma veicinās valsts nozīmes projektu atlasi, un tā tiks koordinēta valdības prezidentūras līmenī ārpus nozaru ministriju pamatstruktūras. Paredzams, ka projektu sagatavošanas instruments paātrinās stratēģiskajā projektu plūsmā ietverto projektu sagatavošanu, lai tos efektīvi virzītu no koncepcijas izstrādes posma līdz īstenošanas posmam. Minētais instruments tiks izveidots Grieķijas Republikas Aktīvu attīstības fondā, kur tiks ieviesti atbilstoši aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu, ka fonds turpina neatkarīgi īstenot tā esošās pamatpilnvaras. Instrumentu atbalstīs starptautiska finanšu iestāde kā stratēģisks partneris. Kopumā apmierinoši tiek īstenots rīcības plāns publisko ieguldījumu budžeta pārraudzības un prognozēšanas uzlabošanai.

SOCIĀLĀ LABKLĀJĪBA

Iestādes gūst labus panākumus Vienotā sociālā nodrošinājuma fonda (*e-EFKA*) organizatoriskās un institucionālās struktūras pabeigšanā, kas ir konkrētas 2020. gada beigu saistības. Jau ir īstenota publiskā sektora un papildu pensiju funkciju apvienošana, kas ietver biroju fizisku pārcelšanu; vēl ir jāpārceļ bijušā lauksaimnieku fonda (*OGA*) darbinieki — paredzams, ka šis process tiks pilnībā pabeigts līdz gada beigām. Arī pensiju pieteikumu digitālā apstrāde ir virzījusies uz priekšu saskaņā ar mērķrādītājiem. Paredzams, ka līdz 2021. gada martam apstrādes temps palēninās datu pieejamības problēmu dēļ, taču vēlāk tam atkal būtu jāpaātrinās.

Grieķija nostiprina veselības aprūpes sistēmas gatavību reaģēt uz pašreizējo ārkārtas situāciju veselības jomā, un šajā ziņā būtiska nozīme ir pilnvērtīgas un efektīvas primārās veselības aprūpes nodrošināšanai, kas ir konkrētas saistības. Vairāk nekā 160 veselības aprūpes centru tagad var uzņemt pacientus ar koronavīrusa simptomiem, un Atēnu apgabalā ir izveidotas papildu ambulatorās klīnikas. Iestādes arī palielina testēšanas jaudu un pieņem darbā jaunus darbiniekus, kas ir nepieciešami. Turpinot 2018. gadā sākto primārās veselības aprūpes reformas izvēršanu, iestādes plāno īstermiņā paplašināt pacientu reģistrāciju ar veselības aprūpes centru starpniecību, vienlaikus atvēlot viņiem plašāku izvēles brīvību attiecībā uz pakalpojumu sniedzējiem. E-veselības pacientu karšu pilnīga izmantošana, kas patlaban vēl nenotiek pilnā apmērā, būtu svarīga, lai novērstu apmeklējumu dublēšanās risku un to, ka pacienti selektīvi izvēlas sev izdevīgāko variantu šajā sistēmā. Ģimenes ārsta nosūtījumu izsniegšanas funkcija, visticamāk, tiks īstenota ar stimuliem, kas ir vieglāka pieeja salīdzinājumā ar to, kas bija paredzēta 2017. gada reformas regulējumā, un tā būtu rūpīgi jāplāno. Iestādes apņēmās pabeigt jauno tiesisko regulējumu līdz 10. pastiprinātās uzraudzības ziņojuma publicēšanai, kas plānota 2021. gada vidū. Atzinīgi ir vērtējams tas, ka iestādes apturēja atgriešanos pie privātās veselības aprūpes nodrošināšanas modeļa, kas pastāvēja pirms reformas, kad aprūpi nodrošināja privātie ārsti (un kas bija balstīts uz sistēmu "maksa par pakalpojumu" apvienojumā ar maksimālo 200 vizīšu ierobežojumu), jo tika pierādīts, ka tas ierobežo neaizsargātu pacientu piekļuvi veselības aprūpei.

Atgūstamās summas joprojām ir lielas, bet tiek veikti pasākumi, lai uzlabotu to atgūšanu un ierobežotu jaunu rašanos. Iestādes pieņēma tiesību aktus, lai varētu atgūt 2019. gada summas par zālēm un sāktu atgūt pakalpojumu sniedzēju atgūstamās summas par 2018. un 2019. gadu. Iestādes veic pakāpeniskus pasākumus, lai vērstos pret piedāvājuma izraisīto veselības aprūpes pakalpojumu pārtēriņu, kas rada slodzi veselības aprūpes sistēmai un palielina finansiālo slogu pacientiem, tostarp ievieš papildu terapeitiskos protokolus un lielāku uzsvaru liek uz cenu apspriešanu. Tomēr ir vajadzīga padziļināta pārskatīšana, lai efektīvi vērstos pret piedāvājuma ierosinātu pieprasījumu. Patlaban iestādes neapsver iespēju ieviest riska dalīšanas elementu atgūstamo summu definīcijā, kas palielinātu stimulus strukturālu pasākumu īstenošanai.

Neraugoties uz pašreizējo situāciju, uz priekšu virzās centralizēts iepirkums attiecībā uz veselības aprūpes izdevumiem, kas ir konkrētas 2022. gada vidus saistības. Iestādes virzās uz šā mērķrādītāja īstenošanu. Starpposma mērķis ir līdz 2021. gada pirmajam ceturksnim 30 % iepirkuma veikt centralizēti. Iestādes ir arī vienojušās no 2021. gada janvāra atjaunot cenu novērošanas centra darbību un līdz 2020. gada beigām pieņemt Veselības iepirkumu centrālās valsts iestādes jauno juridisko statusu.

Konkrēto saistību īstenošana attiecībā uz transporta subsīdijām un invaliditātes pabalstu reformu kopumā norit atbilstoši saskaņotajiem termiņiem, savukārt ir jāatsāk

sociālās solidaritātes ienākumu shēmas aktivizācijas elementa īstenošana. Attiecībā uz transporta subsīdijām, kas ir konkrētas 2020. gada vidus saistības, 2020. gada oktobrī tika pieņemti sekundārie tiesību akti, lai varētu regulāri un objektīvi atmaksāt subsidētas sabiedriskā transporta biļetes neaizsargātām grupām, tostarp personām ar invaliditāti un lielu ģimeņu locekļiem, savukārt sekundārie tiesību akti, kas nosaka kompensācijas līmeņus galvenajiem transporta operatoriem, vēl tiek sagatavoti. Tiek pabeigta politikas dokumenta izstrāde invaliditātes pabalstu pārskatīšanai, kas ir konkrētas 2021. gada saistības, un 2021. gada martā ir plānots sākt izmēģinājuma projektu. Tomēr attiecībā uz darba tirgus reintegrācijas pakalpojumu sniegšanu garantētā ienākumu minimuma shēmas dalībniekiem plāni novērtēt konstatējumus, kas gūti 2019. gada izmēģinājuma projektā, kurš īstenots vairākās pašvaldībās, lai virzītu tā īstenošanu valsts mērogā, tika apturēti pēc koronavīrusa uzliesmojuma. Iestādes plāno sākt izvēršanu valsts mērogā 2021. gada aprīlī.

NORISES FINANŠU SEKTORĀ

Lai gan atbalstošas monetārās politikas nosacījumi ir ļāvuši Grieķijas bankām gūt labumu no labvēlīgiem likviditātes nosacījumiem, paredzams, ka pandēmijas ekonomiskā ietekme ierobežos banku jau tā zemās rentabilitātes attīstību. Nodrošinājuma prasību īslaicīgā atvieglināšana attiecībā uz Eurosistēmas kredītoperācijām un nosacījumiem mērķtiecīgām ilgtermiņa refinansēšanas darbībām ir ļāvusi bankām palielināt to naudas līdzekļu rezerves. To atbalstīja arī noguldījumu palielināšanās kopš marta, ko veicināja galvenokārt uzņēmumi, kuri vēlējās uzkrāt likviditāti pandēmijas apstākļos, un mazāk izteikta, bet stabila augšupejoša tendence mājsaimniecību noguldījumu jomā. No peļņas viedokļa banku pašu kapitāla atdeve joprojām bija viena no zemākajām eurozonā 2020. gada pirmajā pusē, un ir paredzams, ka papildu spiedienu tai radīs augstu uzkrājumu veidošana aizdevuma zaudējumu segšanai, nenoteiktība saistībā ar jaunajiem korporatīvajiem aizdevumiem nākamajā gadā un jauktā ietekme, ko rada notiekošā ieņēmumus nenesošu kredītu vērtspapīrošana, kas — papildus pozitīvajai ietekmei uz banku riska izmaksām — radīs spiedienu uz to neto procentu ienākumiem. Zema rentabilitāte apvienojumā ar gaidāmās vērtspapīrošanas izmaksām un pārejas prudenciālo pasākumu pakāpenisko izbeigšanu var apdraudēt banku kapitāla pozīciju, un vienlaikus ir paredzams, ka palielināsies paļaušanās uz aktīviem, kas saistīti ar valsti. Banku vidējais konsolidētais pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītājs 2020. gada jūnija beigās bija 14,7 % no riska svērtajiem aktīviem; tas pārsniedz minimālās kapitāla prasības.

Ieņēmumus nenesošu kredītu samazinājums 2020. gada pirmajā pusē turpinājās, kaut arī lēnākā tempā nekā iepriekš, un to veicināja banku moratoriji aizdevumu atmaksājumiem, kuru termiņa beigšanās plānota gada beigās. Ieņēmumus nenesošu kredītu īpatsvars turpināja pakāpeniski samazināties un 2020. gada jūnijā sasniedza 36,7 %, kas joprojām ir visaugstākais eurozonā. Parāda atmaksas moratorijiem apvienojumā ar pastāvošo īslaicīgo uzraudzības elastīgumu ir bijusi svarīga nozīme, līdz šim pasargājot banku bilances no pandēmijas ietekmes uz to kredītu portfeļa kredītrisku. Tomēr lielais banku ieņēmumus nesošo kredītu īpatsvars, kam piemēro moratorijus, norāda uz būtisku risku, ka varētu būt palielinātas uzkrājumu veidošanas vajadzības pēc to termiņa beigām un varētu pasliktināties atbilstošie aktīvu un kvalitātes attiecības rādītāji, savukārt banku iekšējā spēja dzīvotspējīgi pārstrukturēt aizdevumus joprojām ir izaicinājums. Bankas ir sākušas pielāgot savas ieņēmumus nenesošo kredītu samazināšanas stratēģijas, bet līdz šim iegrāmatotie uzkrājumi kredītu zaudējumiem varētu tikai daļēji ierobežot pandēmijas eventuālo ietekmi uz banku aktīvu kvalitāti. Svarīgs solis banku stratēģijā ieņēmumus nenesošo aizdevumu

ierobežošanai joprojām ir turpināt vērtspapīrošanu atbilstoši *Hercules* shēmai, ko paredzēts noslēgt 2021. gada pirmajā pusē.

Iestādes veiksmīgi īstenoja vai paplašināja atbalsta pasākumus, lai saglabātu koronavīrusa skartiem uzņēmumiem piekļuvi finansējumam. Grieķijas Attīstības banka īsteno garantiju shēmu un procentu subsīdiju jauniem korporatīviem aizdevumiem, kas, šķiet, veiksmīgi atbalsta banku kredītus lieliem uzņēmumiem un pēdējā laikā arī maziem un vidējiem uzņēmumiem. Rezultātā nefinanšu uzņēmumiem piešķirto banku kredītu gada pieauguma rādītājs 2020. gada septembrī sasniedza 8,3 %, kas ir augstākā vērtība, kas sasniegta kopš 2009. gada vidus. Turpretī kredīti mājsaimniecībām turpināja samazināties, lai gan lēnākā tempā nekā pēdējos ceturkšņos. Nominālās kredīta procentu likmes turpināja samazināties, nostabilizējoties gandrīz vēsturiski zemā līmenī attiecībā uz nefinanšu sabiedrībām.

Turpmāk izklāstītās darbības tiek pārraudzītas un novērtētas kā daļa no pastāvīgajām saistībām finanšu politikas jomā —

- **pēc jaunā Maksātnespējas kodeksa pieņemšanas iestādes sagatavo sekundāros tiesību aktus un nepieciešamo infrastruktūru.** Kodekss paredz pieņemt aptuveni 53 administratīvus lēmumus, kas ir sarežģīts uzdevums. Ņemot vērā, ka kodekss stāsies spēkā 2021. gada janvārī, iestādes ir izvirzījušas mērķi pabeigt šo procesu pakāpeniski — vienlaikus attīstot pamatā esošo elektronisko platformu — līdz 2020. gada decembra beigām. Prioritāte tiks piešķirta darbam saistībā ar galvenajiem ministru lēmumiem par kredītu subsīdiju, pārdošanas ar saņemšanu atpakaļ nomā mehānismu un pārstrukturēšanas projektu aprēķināšanas algoritmu, un iestādes apņēmās iesniegt Eiropas iestādēm augstas gatavības pakāpes projektus līdz novembra vidum. Jaunais maksātnespējas regulējums ir nozīmīgs solis uz priekšu, un tā efektivitāte būs atkarīga no tā īstenošanas kvalitātes. Būs vajadzīga cieša pārraudzība, jo īpaši attiecībā uz jaunā ārpustiesas kredītu restrukturizācijas mehānisma ietekmi, kā arī fiskālo un finansiālo ietekmi, ko radīs jaunā pārdošanas ar saņemšanu atpakaļ nomā shēma un viena gada pirmsdzēšanas periods, kurš paredzēts atsevišķos gadījumos. Ir svarīgi, lai viss tiesiskais regulējums, arī sekundārie tiesību akti, kā arī nepieciešamā infrastruktūra būtu ieviesti laikus pirms jaunā Maksātnespējas kodeksa stāšanās spēkā, lai nodrošinātu jaunā regulējuma sekmīgu īstenošanu praksē un novērstu jebkādu negatīvu ietekmi uz finanšu sektoru un maksājumu kultūru kopumā.

- **Iestādes ir pieņēmušas jaunu noteikumu kopumu, lai varētu apstrādāt ilgā laikā uzkrātās mājsaimniecību maksātnespējas lietas.** Attiecīgais likums nosaka fiksētu laika grafiku tālu uzklausīšanas datumu pietuvināšanai. Iestādes paredz, ka pārplānošana un visas attiecīgās dokumentācijas iesniegšana būs pabeigta līdz 2021. gada trešajam ceturksnim, kas ļaus tiesām apstrādāt visas lietas līdz 2022. gada aprīlim. Ņemot vērā, ka īstenošana būs atkarīga no individuālu tiesu lietu apstrādes jaudas, ir pamatoti veikt ciešu pārraudzību. Šo noteikumu panākumi būs atkarīgi no iestāžu spējas tikt galā ar darbinieku trūkumu un pārvarēt infrastruktūras problēmas.

- **Iestādes ir pieņēmušas arī pirmo noteikumu kopumu, kura mērķis ir uzlabot e-izsoļu platformas funkcionalitāti un lietošanas ērtumu.** Šie pasākumi veicina attiecīgo dokumentu elektronisku apmaiņu ar e-izsoļu platformas starpniecību. Attiecībā uz citām identificētām problēmām, kas galvenokārt saistītas ar rezerves cenas koriģēšanas mehānismu un e-izsoļu platformas sadarbspēju ar citām valsts datubāzēm, iestādes apstiprināja, ka šīm problēmām tiks pievērsta uzmanība Civilprocesa kodeksa

pārskatīšanas gaitā. Pārskatītā kodeksa projekts tiks pabeigts 2021. gada sākumā, nedaudz vēlāk, nekā sākotnēji paredzēts, bet pietiekamu laiku pirms 2021. gada septembra, kad kodeksam jāstājas spēkā. Iestādes apņēmās iesniegt progresa ziņojumu 2020. gada novembrī.

- **Saskaņotais plāns attiecībā uz pieprasīto valsts garantiju izpildi tiek īstenots, kā plānots, bet joprojām pastāv ievērojams pieprasīto garantiju uzkrājums.** Pēc pārvietošanās ierobežojumu laikā reģistrētajiem iztrūkumiem prasījumu izskatīšana un apmaksa par 2020. gada trešo ceturksni ir paātrinājusies. Pēc attiecīgā tiesiskā regulējuma maiņas jūnija sākumā elektronisko datņu repozitorijs tagad darbojas, savukārt sadarbspēja ar vietējiem nodokļu birojiem ir testēšanas posmā. Iestādes arī pieņem darbā 30 darbinieku, kuriem būtu jāsāk darbs novembrī. Paredzams, ka šie svarīgie soļi nodrošinās ievērojami ātrāku pieprasīto garantiju izpildi atlikušajā 2020. gada daļā.

- **Septembrī tika nobalsots par ierobežotiem grozījumiem primārajos tiesību aktos par atliktā nodokļa kredītiem, lai aizsargātu banku kapitāla zaudējumu absorbcijas spēju visos gadījumos, tostarp noregulējuma gadījumā.** Notiek darbs saistībā ar plašākiem tehniskajiem aspektiem sekundāro tiesību aktu veidā, lai ieviestu praksē visus regulējuma aspektus, tostarp noregulējuma un īpašās likvidācijas kontekstā.

Grieķijas Finanšu stabilitātes fonds turpināja centienus atbalstīt sistēmiski nozīmīgās bankas, ņemot vērā pandēmijas radītās problēmas. Fonds atbalstīja sistēmiski nozīmīgās bankas to atjaunināto ieņēmumus nenesošu kredītu samazināšanas plānu sagatavošanā un to korporatīvajā pārstrukturēšanā (uzņēmuma daļu nodošanā meitasuzņēmumiem). Fonds arī pārskata savu akcionāru gaidas, ņemot vērā dažādās no pandēmijas izrietošās sekas.

DARBA TIRGUS

Grieķijas darba tirgus ir bijis īpaši noturīgs pēc koronavīrusa uzliesmojuma, taču ieilgusī pandēmija rada nopietnus riskus nodarbinātībai, tāpēc ir nepieciešams vēl vairāk nostiprināt aktīvās darba tirgus programmas. To ārkārtas pasākumu ātrā pieņemšana, kuru mērķis bija atbalstīt uzņēmumus un aizsargāt darbvietas, veicināja novēroto darba tirgus noturību. Tomēr, pandēmijai pieņemoties spēkā, neizbēgama var kļūt pārstrukturēšana visvairāk skartajos sektoros. Lai atbalstītu šādus pārstrukturēšanas procesus un izvairītos no bezdarba pieauguma, ir vajadzīgs labi funkcionējošs valsts nodarbinātības dienests un efektīva aktīvās darba tirgus politikas sistēma. Lai gan dažas aktīvās darba tirgus programmas tiek nostiprinātas, vispārējā sistēma joprojām cieš no jaudas ierobežojumiem, kas apvienojumā ar pandēmijas izraisītajiem pārtraukumiem ir noveduši pie kavēšanās notiekošajā reformu īstenošanā. Progress ir bijis ierobežots jo īpaši attiecībā uz jauna politikas īstenošanas modeļa pieņemšanu un darba tirgus reintegrācijas pakalpojumu sistemātisku sniegšanu garantētā ienākumu minimuma saņēmējiem.

Valdība ir iesniegusi priekšlikumus vairāku darba tiesību aktu aspektu modernizēšanai. Tiesību akti, kas patlaban tiek apspriesti ar sociālajiem partneriem, paredz būtiskas izmaiņas, kas cita starpā ietver noteikumu modernizēšanu attiecībā uz darba laiku un gada atvaļinājumiem, nodarbinātības aizsardzības tiesību aktiem, atlaišanu no darba un arodbiedrību tiesību aktiem. Tie arī paredz paternitātes atvaļinājuma pagarināšanu un tāldarba institucionalizēšanu, valsts darba tiesību aktus vairāk pielāgojot ES paraugpraksei. Darba tiesību aktu kodifikācija, kas ir konkrētas 2020. gada beigu saistības, ir aizkavēta pandēmijas dēļ, bet joprojām ir paredzams, ka šie tiesību akti tiks pieņemti līdz 2020. gada beigām.

PRODUKTU TIRGI UN KONKURĒTSPĒJA

Iestādes turpina īstenot lielāko daļu konkrēto 2020. gada vidus saistību ieguldījumu licencēšanas jomā un joprojām ir apņēmušās īstenot paplašinātu reformu programmu. Paredzams, ka iestādes līdz novembra beigām iesniegs sabiedriskai apspriešanai likumprojektu, ar ko tiks vienkāršotas licencēšanas procedūras lielākajā daļā sektoru, kuros reformas līdz šim nav veiktas, un tās izstrādāja grafiku ieguldījumu licencēšanas procedūru vienkāršošanas pilnīgai pabeigšanai visās pārējās darbībās līdz 2021. gada jūnijam. Vienlaikus tās turpina vienkāršot un pilnveidot jomas, kas saistītas ar sektoriem, kuros reformas jau ir veiktas. Inspekciju jomā paredzams, ka visi sākuma rīki visās trijās saskaņotajās prioritārajās jomās tiks ātri ieviesti darbībā vienlaikus ar apmācības pilnīgu izvēršanu. Paredzams, ka pārējie elementi efektīvas izpildes un atbilstības nodrošināšanai minētajās jomās tiks pilnībā atrisināti līdz 2021. gada aprīlim, vienlaikus izvēršot inspekciju satvaru atlikušajās četrās jomās, ko plānots pabeigt līdz 2021. gada beigām. Atlikušā darba veiksmīga pabeigšana ir ļoti atkarīga no visu iesaistīto ministriju savlaicīga ieguldījuma sniegšanas un visu ieinteresēto personu apņemšanās. Attiecīgās IT sistēmas — kam ir svarīga nozīme jaunā ieguldījumu licencēšanas regulējuma atbalstīšanā — pilnīga izvēršana joprojām aizkavējas juridisku problēmu dēļ.

Iestādes turpina īstenot uzņēmējdarbības vides galvenās reformas, kas sāktas programmu ietvaros. Ir panākts progress ārējo vides novērtētāju un inspektoru sertifikācijā, kā arī tiesiskajā regulējumā attiecībā uz tūrismu, lai to pielāgotu ieguldījumu licencēšanas reformas principiem. Turpinās darbs, lai atvieglotu uzņēmējdarbības veikšanu. Papildus ievērojamiem uzlabojumiem maksātnespējas un strīdu risināšanas regulējumos un gaidāmajai publiskā iepirkuma reformai (sk. iepriekš) iestādes uzlaboja un paātrināja pievienotās vērtības nodokļa atmaksas procesu. Galvenie intervences pasākumi, ko plānots īstenot līdz 2021. gada martam, ir vērsti uz to, lai racionalizētu un paātrinātu administratīvos procesus, tostarp tos, kas saistīti ar būvatļaujām, jaunuzņēmumiem, elektroenerģijas savienojumiem un īpašuma reģistrēšanu. Turklāt ar Komisijas tehnisko atbalstu, kas tiek sniegts ar Pasaules Bankas starpniecību, iestādes izstrādā papildu pasākumus galvenajās jomās. Valdība ir arī veikusi turpmākus pasākumus, lai īstenotu produktu tirgu reformu un uzlabotu tirgu uzraudzību. Likumprojekts, kas iesniegts Parlamentam novembra sākumā, cita starpā paredz nodrošināt taisnīgumu un pārredzamību komerciālajiem lietotājiem e-komercijas jomā, vienlaikus nodrošinot efektīvākus tirgus uzraudzības mehānismus un nelikumīgas tirdzniecības kontroli, kā arī atļaut mazumtirdzniecību svētdienās arī veikaliem un atvērtajiem tirgiem, ievērojot konkrētus nosacījumus.

Neraugoties uz progresu jaunas stratēģijas izveidē tirdzniecības un ārvalstu tiešo ieguldījumu veicināšanai, institucionālie pasākumi joprojām ir nepilnīgi, un tas kavē centienus palielināt ekstraversiju un izmantot Grieķijas potenciālu galvenajos sektoros un eksporta tirgos. Jaunā Ārlietu ministrijas stratēģija, kas, kā paredzams, nostiprinās valsts eksporta potenciālu un veicinās ienākošos ārvalstu tiešos ieguldījumus, vēl nav publicēta. Nepieciešamo pārvaldības struktūru ieviešanai būs svarīga nozīme ceļveža ātrā pielāgošanā, lai atspoguļotu jaunas prioritātes, un vienkāršošanas centienu turpmākā īstenošanā, tostarp pirmsmuitas līmenī. Tajā pašā laikā iestādes turpina digitālās iniciatīvas, lai atbalstītu e-komerciju un eksporta veicināšanas projektu iepirkumus, jo īpaši integrētajā vienloga sistēmā, kas automatizēs importa un eksporta procedūras un kas tika laista klajā oktobrī.

Iestādes ir guvušas panākumus meža karšu un kadastrālās kartēšanas jomā. Attiecībā uz meža kartēm 80 % atlikušo karšu tika sagatavotas līdz 2020. gada oktobra beigām, un tiks sākta to pakāpeniska augšupielāde sabiedriskai apspriešanai. Iestādes apņēmās augšupielādēt

visas atlikušās kartes līdz 2020. gada decembrim, un visu meža karšu ratifikācija tiks pabeigta līdz 2021. gada jūlijam. Lai gan sākotnējais mērķrādītājs sasniegt kadastrālās kartēšanas 45 % aptvērumu bija jāatliek līdz 2021. gada decembrim pandēmijas un citu tehnisku grūtību dēļ, iestādes iesniegs parlamentam likumprojektu atlikušo tiesību apkopošanas paātrināšanai — to plānots pieņemt 2020. gada novembrī. Līdz 2020. gada oktobrim bija pabeigti 35 % kadastrālo karšu. Kad būs nodrošināts finansējums, iepirkums par hipotēkas aktu digitalizāciju būs gatavs izsludināšanai.

Paredzams, ka kadastrālā aģentūra sāks pilnībā darboties līdz 2021. gada beigām atbilstoši kadastra projekta ceļvedim. Tas ir vēlāk, nekā bija paredzēts sākotnējās 2020. gada vidus saistībās, un atspoguļo kavējumus, kas radās gan pandēmijas dēļ, gan vēl agrāk. Ir pabeigta vadības grupas iecelšana un netraucēti norit migrācijas grupas — kas nepieciešama, lai īstenotu pārcelšanu no hipotēku birojiem uz kadastrālajiem birojiem, — darbinieku pieņemšana darbā.

Tika panākta nozīmīga enerģētikas tirgus reforma, jo mērķa modelis, kas ir konkrētas 2020. gada sākuma saistības, sāka darboties 1. novembrī, kas ir liels solis uz priekšu, lai Grieķija izpildītu ES enerģētikas *acquis* noteiktos pienākumus. Paredzams, ka jaunais tirgu formāts ar nošķirtiem nākamās dienas, tekošās dienas un balansēšanas elementiem nodrošinās labāku cenu atklāšanu un dažādu dienestu plašāku līdzdalību un tirgus piekļuvi. Jaunā tirgus struktūra ir saderīga ar citiem ES tirgiem, kas ļaus turpmāk sasaistīties ar blakusesošajiem Itālijas un Bulgārijas tirgiem. Svarīga nozīme būs centieniem nodrošināt, ka izkropļojumi vairumtirdzniecības tirgū tiek pienācīgi likvidēti un ka tirgus tiek efektīvi uzraudzīts, ņemot vērā vēsturisko operatoru tirgus varu, un tiek pilnībā pielāgots ES enerģētikas *acquis*.

Iestādes 23. oktobrī iesniedza galīgu priekšlikumu par pretmonopola aizsardzības līdzekli saistībā ar lignīta ražošanu valsts sabiedrībā *Public Power Corporation*, kas ir nozīmīgs solis ceļā uz šo konkrēto saistību izpildi. Tomēr Komisija no iestādēm vēl gaida galīgo atļauju , sākt ierosinātā aizsardzības līdzekļa tirgus pārbaudi, lai pasākumus varētu īstenot tirgū 2021. gadā. Ieviešot šo aizsardzības līdzekli, tiks izpildītas konkrētās saistības un ievērota ES tiesu ilggadējā judikatūra. Ņemot vērā īpaši saspringto laika grafiku aizsardzības līdzekļa īstenošanai, Eiropas iestādes mudina Grieķijas iestādes efektīvāk sadarboties nākamajā pārskata periodā.

Ir turpinājies progress citās enerģētikas politikas jomās, lai gan ir vajadzīga ilgtspējīga pieeja, lai pievērstos atjaunojamo energoresursu avotu konta strukturālajam deficītam. Pieaug bažas par atjaunojamo energoresursu avotu konta bilanci, un, ņemot vērā Grieķijas mērķus palielināt atjaunojamo energoresursu izmantošanu, ir svarīgi rast prognozējamu un stabilu pieeju, kas nav atkarīga no *ad hoc* intervencēm un pilnībā atbilst ES tiesību aktiem. Tas ietver līmeņa un nosacījumu uzturēšanu tiem atjaunojamās enerģijas projektiem, kuriem piešķirts atbalsts. Grieķijā turpinās lignīta ražotņu dezekspluatācija, un šogad tiks izbeigta vairāku ražotņu darbība. Iestādes ir veikušas sabiedrisku apspriešanu par pārejas ģenerālplānu, kas ir pamats teritoriālajām stratēģijām un turpmākām reformām, lai līdz 2023. gada beigām palīdzētu jomām, ko skar lignīta ražošanas izbeigšana.

Pirmais solis virzībā uz valsts dzelzceļa uzņēmumu reorganizāciju ir tas, ka iestādes uzlabo par dzelzceļa projektu īstenošanas racionalizāciju atbildīgās koordinācijas komitejas pārvaldību. Koordinācijas komiteja nodrošina stratēģisko uzraudzību un norādījumus un koordinē rīcības plāna sagatavošanu attiecībā uz dzelzceļu. Pirmais ceļveža projekts par abu uzņēmumu pārveidošanu ar starpposma pasākumiem tiks sagatavots līdz decembra beigām.

GRIEĶIJAS AKTĪVU UN LĪDZDALĪBAS KORPORĀCIJA UN PRIVATIZĀCIJA

Korporācija 2020. gada septembra beigās izdeva savu 2019. gada pārskatu un publiskoja finanšu rezultātus, kas liecina par finanšu rādītāju būtisku uzlabošanos lielākajā daļā korporācijas meitasuzņēmumu, kā arī pašas korporācijas finanšu rezultātu uzlabošanos 2019. gadā. Lai gan ir sagaidāms, ka 2020. gada rezultātus ietekmēs pandēmija, pārvaldības un operatīvie uzlabojumi korporācijas uzņēmumu portfelī, šķiet, ir uzlabojuši to spēju izturēt pandēmijas ietekmi.

Ir turpinājies darbs attiecībā uz konkrētajām saistībām. Attiecībā uz korporācijas stratēģiskā plāna īstenošanu i) iestādes atjaunina ministru vadlīnijas, kurās izklāstīts valdības vispārējais redzējums un gaidas attiecībā uz korporāciju un kuras ir paredzēts pabeigt līdz 2020. gada beigām. Stratēģiskais plāns tiks atjaunināts pēc ministru vadlīniju izdošanas. ii) Korporācija un valstij piederošie uzņēmumi realizē koordinācijas mehānisma īstenošanas nākamo posmu — saistību paziņojumu, kurā būs izklāstīti valstij piederošo uzņēmumu finansiālie, operatīvie un citi mērķi un kuru ir plānots pabeigt līdz 2020. gada decembrim. Turklāt iestādes ir norādījušas uz savu ieceri turpināt sagatavot izpildes līgumus, kuros izklāstītas sabiedrisko pakalpojumu saistības attiecībā uz ierobežotu skaitu valstij piederošu uzņēmumu. Valstij piederošo uzņēmumu padomju pārskatīšana ir gandrīz pabeigta; tā nav veikta tikai par vienu no 13 valstij piederošajiem uzņēmumiem, proti, Grieķijas Izstāžu organizāciju (*HELEXPO*), bet to ir plānots pabeigt līdz 2020. gada decembrim. Neraugoties uz kavējumiem, notiek progress Atēnu Olimpiskā centra nodošanā, kas ir izrādījusies ļoti sarežģīta. Sagatavošanās darbs iepirkumam ir vēl pagarināts, un tagad ir paredzams, ka tas tiks pabeigts līdz 2020. gada novembrim, savukārt uzturēšanas darbi joprojām notiek.

Lai projektu sagatavošanas instrumentu izveidotu tā, ka tiek maksimāli palielināts tā ieguldījums ES līdzekļu apgūšanas paātrināšanā Grieķijā, iestādes ir ierosinājušas pilnvarot Grieķijas Republikas Aktīvu attīstības fondu uzņemties šo funkciju. Šis jaunais fonda pilnvarojums nozīmētu gan tā darbinieku skaita, gan atbildības palielināšanos. Būs svarīgi nodrošināt, lai šā pilnvarojuma paplašināšana neietekmētu korporācijas spēju īstenot tās pamatpilnvaras un neietekmētu korporācijas neatkarību.

Labs progress ir gūts attiecībā uz vairākiem darījumiem, kas iekļauti Aktīvu attīstības plānā, savukārt citi darījumi tika aizkavēti, daļēji pandēmijas dēļ.

- **Divi darījumi ir gandrīz pabeigti**. Iestādes turpināja savu aktīvo iesaisti un centienus, lai izpildītu priekšnosacījumus *Hellinikon* darījuma finansiālajai slēgšanai. Ievērojot Valsts padomes 18. septembra lēmumu, ar ko tika noraidīts atcelšanas lūgums attiecībā uz notiekošu iepirkumu par kazino licences piešķiršanu, ir noteikts veids, kādā notiks darījuma finansiālā slēgšana. Tomēr joprojām pastāv dažas neatrisinātas tiesas prāvas, ko plānots apspriest 2020. gada novembrī. Neraugoties uz dažām tehniskām problēmām, paredzams, ka *Marina of Alimos concession* darījums tiks finansiāli slēgts pirms gada beigām.

- **Lai gan progress attiecībā uz nepabeigtajām darbībām, kas nepieciešamas *Egnatia motorway concession* darījumam, pēdējos mēnešos ir bijis lēnāks, nekā paredzēts, iestādes nesen ir veikušas būtiskus pasākumus virzībā uz šā darījuma noslēgšanu.** Konkrēti, tika pabeigts un novembra sākumā laists ekspluatācijā ievērojams skaits ceļu lietošanas maksas staciju, ir paredzams, ka papildu stacijas tiks pabeigtas un laistas ekspluatācijā pirms plānotā saistošu piedāvājumu iesniegšanas datuma, kas ir 11. decembris, un Infrastruktūras ministrija ir apņēmusies visas stacijas laist ekspluatācijā

pirms koncesijas līguma darbības sākšanās. Paredzams, ka tas nodrošinās ieņēmumu plūsmas projektam un apliecinās iestāžu apņemšanos turpināt tā īstenošanu. Turklāt pēdējos divos mēnešos ir gūts zināms progress attiecībā uz darbiem, kas vajadzīgi atlikušo 14 tuneļu licencēšanai. Tiks turpināta cieša pārraudzība.

- **Ir panākts progress attiecībā uz vairākiem citiem notiekošiem darījumiem.** Tas ietver *Public Gas Corporation — DEPA Infrastructure* darījumu, attiecībā uz kuru Enerģijas regulatīvā iestāde sniedza skaidrojumu par tarifu regulējumu sadales sistēmu operatoriem, kā arī par aktīvu perimetru, lai nodrošinātu, ka tas arī turpmāk ir saliedēts un pievilcīgs aktīvs. Uzaicinājuma izteikt ieinteresētību posms noslēdzās oktobrī attiecībā uz trim *reģionālajām ostām* un *pazemes dabasgāzes krātuvi Dienvidkavalā,* piesaistot lielu ieguldītāju interesi.

- **Daži darījumi bija jāaizkavē pēc tam, kad pandēmijas ietekmē būtiski samazinājās aktīvu kapitalizācijas vērtība**. Tas jo īpaši attiecas uz *Hellenic Petroleum*, kas iepriekš jau bija piedzīvojis būtiskus kavējumus pēc pirmā neveiksmīgā iepirkuma 2019. gada vidū, un tagad fonds uzskatīja par atbilstošu atlikt darījuma sākšanu uz vēlāku laiku. Tāpat tika atlikta *30 % Atēnu Starptautiskās lidostas pārdošana*, un fonds noteiks turpmākos pasākumus, tiklīdz situācija uzlabosies, visticamāk, 2021. gada beigās.

Ārpus fonda īstenotā Aktīvu attīstības plāna darbības jomas iestādes strādā, lai risinātu ilgi pastāvošas nepilnības konkrētos valstij piederošos uzņēmumos. Minētais ietver *Hellenic Aerospace Industry (HAI)* strukturālo problēmu risināšanu un īpašai likvidācijai pakļauta uzņēmuma, proti, *Hellenic Vehicle Industry (ELVO)*, aktīvu pārdošanas turpināšanu. Iestādes arī veic pasākumus, lai atrisinātu problēmas, kas radās saistībā ar nesaderīga valsts atbalsta atgūšanu atbilstoši seniem Komisijas lēmumiem (feroniķeļa ražošanas uzņēmuma *Larco* aktīvu pārdošana un atbalsts valsts nekustamo īpašumu uzņēmumam (*ETAD*) saistībā ar bijušajiem *Hellenic Shipyards* aktīviem).

VALSTS PĀRVALDE UN DIGITĀLĀ PĀRVALDĪBA

Iestādes ir guvušas panākumus reformu īstenošanā valsts pārvaldes jomā. Cilvēkresursu pārvaldības modernizācija norit labi, jo lielākā daļa publiskā sektora struktūru līdz šim ir pabeigušas savas digitālās struktūrshēmas, kas ir konkrētas 2020. gada beigu saistības. Līdz oktobra beigām vairāk nekā 80 % vispārējās valdības struktūru ir pabeigušas savas digitālās struktūrshēmas, un iestādes paredz, ka gandrīz visas struktūras izpildīs šo uzdevumu līdz 2020. gada beigām. Turpinās arī amata aprakstu sagatavošana un saikņu izveide starp amata aprakstiem un amatu ieņēmējiem, kas ļaus izveidot savienojumu ar vienoto maksājumu iestādi līdz šā gada beigām. Ir turpinājusies valsts pārvaldes depolitizācija un profesionalizācija, jo publiskā sektora struktūrās ir ieviests vienots atlases process augstākās vadības amata vietām, kas tagad aptver lielu daļu no visām vispārējās valdības struktūrām. Ir pabeigta visu pastāvīgo sekretāru iecelšana. Iestādes ir arī veikušas vairākas citas darbības, kas bija jāpabeidz līdz gada beigām, tostarp ir pabeigušas izstrādāt likumu Augstākās civilpersonāla atlases padomes nostiprināšanai (ko ir paredzēts publicēt sabiedriskai apspriešanai novembrī) un pabeigušas snieguma novērtēšanas kārtu par 2019. gadu.

Iestādes veic pasākumus, lai kontrolētu publiskā sektora lielumu. Personāla — gan pastāvīgo, gan pagaidu darbinieku skaita — attīstība 2020. gadā joprojām notiek saskaņā ar darbā pieņemšanas plāniem. Tomēr paredzētā pagaidu amata vietu samazināšana pēc to pārveidošanas par pastāvīgajām amata vietām ir bijusi lēna, un ir jāpastiprina centieni, lai šis

samazinājums atspoguļotos personāla rādītājos 2020. gada beigās. Iestādes strādā, lai līdz 2020. gada beigām noteiktu gada maksimālo ierobežojumu attiecībā uz pagaidu darbiniekiem. Mācoties no līdzšinējās pieredzes, iestādes dokumentē novirzes no darbā pieņemšanas procedūrām un vienotās atalgojuma sistēmas, sākotnēji koncentrējoties uz laikposmu no 2019. gada jūlija, bet iepriekšējie gadi tiks aptverti otrajā posmā.

Lai palielinātu juridisko noteiktību un piekļuvi tiesību aktiem, iestādes sagatavo darba tirgus tiesību aktu kodifikāciju, kas ir konkrētas 2020. gada beigu saistības, un tās apzināja papildu jomas, kurās veicama kodifikācija. Šis process atšķiras no iepriekš minētās darba tiesību aktu dažu aspektu modernizācijas un ir aizkavēts pandēmijas dēļ. Paredzams, ka jaunais darba tiesību kodekss tiks pieņemts līdz 2020. gada beigām. Ministru padomes pieņemtajā 2021. gada kodifikācijas plānā ir ietverta vērienīga programma, tostarp attiecībā uz telpisko plānošanu un pilsētplānošanu, preču un pakalpojumu tirdzniecību, publisko ieņēmumu iekasēšanu un partiju finansēšanu.

Iestādes turpina galvenās reformas, lai uzlabotu Grieķijas digitālo veiktspēju, to papildinot ar visaptverošu digitālo stratēģiju, kas tiek sagatavota, un nesen pieņemtu vienotu tiesisko regulējumu par digitālo pārvaldību. Jaunajā valsts digitālajā stratēģijā ("Digitālajā Bībelē"), ko drīzumā paredzēts iesniegt sabiedriskai apspriešanai, ir izklāstīta Grieķijas vērienīgā digitālās pārveides stratēģija un reformu prioritātes nākamajiem četriem gadiem. 2020. gada 22. septembrī tika pieņemts Digitālās pārvaldības kodekss, kas ir būtisks starpposma mērķis Grieķijai virzībā uz to, lai transponētu ES Direktīvu par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi. Iestādes plāno drīzumā nākt klajā ar rīcības plānu par pasākumiem, kas vajadzīgi, lai jauno kodeksu pilnībā ieviestu praksē.

Ir reģistrēts ievērojams progress attiecībā uz publiskā sektora procesu un datu vienkāršošanu un digitalizāciju, publisko sistēmu un reģistru sadarbspēju, digitālo prasmju pilnveidi un savienojamības jautājumiem. Turpinās procesu vienkāršošanas un digitalizācijas darbs, īstenojot valsts procesu vienkāršošanas programmu, jo īpaši transporta un tiesiskuma jomā. Iestādes atbilstoši plānotajam īsteno ceļvedi integrētā darījumu portāla (gov.gr) attīstīšanai. Turpinās arī darbs pie publisko reģistru un sistēmu sadarbspējas veicināšanas, un tika izsludināts iepirkums par ģeotelpisko datu digitalizāciju Vienotās digitālās kartes un Valsts infrastruktūru reģistra izstrādei. Digitālo prasmju uzlabošana, savienojamība un jaunu tehnoloģiju pārņemšana uzņēmumos joprojām ir Grieķijas galvenās prioritātes, jo iestādes turpina īstenot savu stratēģiju digitālo prasmju pilnveidei, iesaistoties arī Valsts digitālajai akadēmijai un Valsts digitālo prasmju un darbvietu koalīcijai. Savienojamības jautājumi tiek risināti, rīkojot 5G pionierjoslu izsoles, kas plānotas 2020. gada beigās, un iestādes paredz, ka galu galā tiks sasniegts 96 % 5G aptvērums, kam būs vajadzīgi lieli ieguldījumi ļoti augstas veiktspējas tīklos. Paredzams, ka izšķiroša loma 5G ekosistēmas attīstīšanā būs inovatīvajai shēmai attiecībā uz Grieķijas 5G valsts fondu, kas ieviesta ar nesen pieņemto Digitālās pārvaldības kodeksu.

TIESISKUMS UN KORUPCIJAS APKAROŠANA

Ir gūts pastāvīgs progress pārejā uz dokumentu obligāto elektronisko iesniegšanu un apstrādi visās tiesās, un notiek darbs saistībā ar elektronisko parakstu izdalīšanu tiesnešiem un juridisko profesiju pārstāvjiem. Iestādes apņēmās drīz iesniegt rīcības plānu par *iniciatīvām, kas saistītas ar e-iesniegšanu*, kurā būs izklāstīta pašreizējā situācija un sīki aprakstītas plānotās darbības, tostarp īstenošanas grafiks. Nākamie soļi būs tiesību aktu pieņemšana līdz 2020. gada decembra beigām. Attiecībā uz *tiesas nolēmumu elektronisku izdošanu* iestādes plāno līdz 2021. gada janvāra beigām visām tiesām izplatīt programmatūru,

ko šim nolūkam izstrādājusi Pirejas Tiesa. Ir panākts progress attiecībā uz *tiesas sertifikātu elektronisku izdošanu*. Pēc bažu kliedēšanas par privāto datu aizsardzību iestādes paredz, ka elektronisko parakstu izdalīšana tiesnešiem un tiesu administratīvajam personālam tiks pabeigta līdz 2020. gada novembrim. Iestādes apstiprināja, ka Tieslietu ministrija ir gatava uzņemties likumdošanas iniciatīvu, kas ir pamatota attiecībā uz elektronisko parakstu izdalīšanu juridisko profesiju pārstāvjiem, ņemot vērā obligātās e-iesniegšanas prasības stāšanos spēkā administratīvajās jurisdikcijās 2021. gada janvārī.

Turpinās piedāvājumu izvērtēšana saistībā ar iepirkumu Integrētās civillietu un krimināllietu sistēmas otrajam posmam, kas ir konkrētas 2020. gada beigu saistības, un iestādes apstiprināja savu ieceri piešķirt līguma slēgšanas tiesības atlasītajam pretendentam 2020. gada decembrī. Pēc piedāvājumu tehniskās daļas novērtējuma iesniegšanas Tieslietu ministrijai apstiprināšanai iestādes paredz pabeigt piedāvājumu finansiālās daļas novērtēšanu līdz 2020. gada novembra beigām, lai varētu pēc plāna piešķirt līguma slēgšanas tiesības 2020. gada decembrī.

Pastāvīgs progress ir bijis citu reformu īstenošanā tieslietu sistēmā, kā izklāstīts turpmāk.

- *Iestādes īstenoja vairākas iniciatīvas, lai atbalstītu mediācijas funkciju.* Centrālā mediācijas komiteja izveido palīdzības dienestu juridisko profesiju pārstāvjiem un iedzīvotājiem, lai sniegtu juridiskus norādījumus un atbalstu ieinteresētajām personām. Iestādes seko līdzi mediācijas izmantošanai.

- *Līdz 2020. gada decembrim tiks iesniegts progresa ziņojums, kurā būs sīki izklāstīti turpmākie pasākumi, ņemot vērā tiesību aktu īstenošanu par īpašām palātām civiltiesās un administratīvajās tiesās.* Atēnu Apelācijas tiesas plenārsēdē 2010. gada 1. oktobrī tika vienprātīgi nolemts izveidot divas īpašas tiesas palātas, kas izskatīs lietas konkurences, elektronisko darījumu, enerģijas un personas datu aizsardzības jomā, un paredzams, ka šim piemēram sekos citas tiesas pēc tam, kad 2020. gada oktobrī tiks ieceltas jaunievēlētas tiesu administrācijas.

- *Darbs ar tiesu darba metožu uzlabošanu, kas ir notiekošās tiesu sistēmas reformas svarīga daļa, norit, kā plānots.* Tiesu iestāžu darbinieku kodeksu ir plānots pieņemt 2020. gada decembrī. Iestādes ir izvirzījušas mērķi uzlabot un uzturēt prasīgus standartus attiecībā uz tiesas ierēdņu darba sniegumu, galvenokārt veicinot palielinātu atbildības izjūtu. Kodeksa par tiesnešu statusu un tiesu organizāciju atsevišķu sadaļu pārskatīšana, kas, kā paredzams, nesīs uzlabojumus tiesnešu izvērtēšanas un profesionālās pilnveides metodikā un disciplinārlietu izskatīšanā, tiks uzticēta likumu izstrādes komitejai 2021. gada janvārī, lai kodeksu varētu pieņemt laikus pirms nākamā tiesiskā gada sākšanās 2021. gada septembrī. Šajā darbā tiks izmantots tehniskais atbalsts, kas tiks sniegts ar Eiropas Komisijas starpniecību.

- *Paredzams, ka iepirkums par "JustStat" projektu, kurā jāizveido statistiskās informācijas vienība tiesu datu vākšanai, tiks izsludināts līdz 2020. gada decembra beigām.* Vienlaikus iestādes ir apstiprinājušas, ka, sadarbojoties ar Grieķijas Statistikas iestādi, tiek sagatavoti sekundārie tiesību akti par tehniskās zinātības nodrošināšanu.

Patlaban pilnībā darbojas Valsts pārredzamības iestāde, kas, kā tiek paredzēts, uzlabos koordināciju, un ir veikti vairāki svarīgi pasākumi saistībā ar cīņu pret korupciju politikā. Valsts pārredzamības iestāde pārrauga valsts Korupcijas apkarošanas plāna

īstenošanu, kas rāda daudzsološus rezultātus un cita starpā ir bijis atbalsts speciālas korupcijas apkarošanas stratēģijas izstrādē Veselības ministrijā. Cīņa pret korupciju politikā ir pavirzījusies uz priekšu — ir sākts projekts tiesību aktu par politisko partiju finansēšanu kodifikācijai 2021. gadā, kā arī pieņemts likums par lobēšanas darbībām, kurš stāsies spēkā 2021. gada vidū. Iestādēm vēl ir jāuzlabo dažu datubāžu pieejamība struktūrām, kas atbild par mantas deklarēšanas revīzijām, un to politiski redzamo personu saraksts, kurām ir pienākums deklarēt mantu, jāpielāgo atjauninātajai politiski redzamu personu definīcijai. Visbeidzot, iestāde ir paredzējusi nozīmīgu reformu, kuras mērķis ir ieviest valsts pārvaldē pārdomātas iekšējās kontroles sistēmas, un ir sagaidāms, ka šai reformai būs būtiska nozīme cīņā pret korupciju valsts pārvaldē, kā arī publisko finanšu pārvaldības sektorā.

Tiek īstenoti Pretkorupcijas starpvalstu grupas ieteikumi attiecībā uz sodu mīkstināšanu par valsts amatpersonu kukuļošanu. Lai izpildītu šos ieteikumus, ir visaptveroši jāpārskata tiesiskais regulējums par cīņu pret valsts amatpersonu korupciju, pirms tiek izstrādāti grozījumi attiecīgajos kodeksos, kurus paredzēts nodot līdz 2021. gada vidum. Pretkorupcijas starpvalstu grupa ir aicinājusi iestādes līdz 2021. gada oktobra vidum iesniegt ziņojumu par pasākumiem, kas veikti tās ieteikumu īstenošanai. Steidzami pieņemot noteikumus, kuros ņemti vērā Pretkorupcijas starpvalstu grupas ieteikumi, Grieķija varētu efektīvāk apkarot valsts amatpersonu korupciju un arī izpildīt Krimināltiesību pretkorupcijas konvenciju un tās papildprotokolu.